

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Sk/26/2019
Identifikačné číslo spisu: 8018200065
Dátum vydania rozhodnutia: 29.07.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Alena Adamcová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:8018200065.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Aleny Adamcovej a členiek senátu JUDr. Zdenky Reisenauerovej a JUDr. Violy Takáčovej, PhD., v právnej veci žalobkyne: I. Z.Á., nar. XX. O. XXXX, bytom C. XXX, S., právne zast. JUDr. Milanom Szóllóssym, advokátom so sídlom Mlynská 28, Košice, proti žalovanej: Sociálna poisťovňa, ústredie, so sídlom 29. augusta 8-10, Bratislava, o preskúmanie rozhodnutia Generálneho riaditeľa Sociálnej poisťovne č. 54763-3/2017-BA zo dňa 22. novembra 2017, o kasačnej sťažnosti žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Prešove zo dňa 31. januára 2019, č.k. 4Sa/5/2018-40, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 31. januára 2019, č.k. 4Sa/5/2018-40, z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a d'alsie konanie.

Odôvodnenie

I.

Konanie pred správnym súdom

1. Krajský súd v Prešove (ďalej v texte rozhodnutia len „správny súd“ alebo „krajský súd“) právoplatným rozsudkom zo dňa 31. januára 2019, č.k. 4Sa/5/2018-40, postupom podľa § 190 zákona č. 162/2015 Z.z. Správneho súdneho poriadku (ďalej len „SSP“) zamietol žalobu, ktorou sa žalobkyňa domáhala preskúmania zákonnosti rozhodnutia Generálneho riaditeľa Sociálnej poisťovne č. 54763-3/2017-BA zo dňa 22. novembra 2017 (ďalej len „rozhodnutie žalovanej“), ktorým rozhodol o odvolaní žalobkyne proti prvostupňovému rozhodnutiu Sociálnej poisťovne, ústredie č. 57017-5/2016-BA zo dňa 02. januára 2017 vo veci nepriznania nároku na úrazovú rentu v dôsledku pracovného úrazu zo dňa 20. septembra 2014 tak, že odvolanie zamietol a napadnuté rozhodnutie potvrdil.

2. V odôvodnení rozsudku krajský súd uviedol, že dňa 20. septembra 2014 o 12:15 hod. žalobkyňa utrpela u zamestnávateľa C.I.M.A. Slovakia, s.r.o. (ďalej len „zamestnávateľ“) pracovný úraz, keď pri prechádzaní od linky na kompletizáciu tlmivcov došlo k jej stretu s vysokozdvížným vozíkom. Žalobkyňa

utrपela mnohopočetné poranenia dolných končatín. Podľa zápisnice zo zasadnutia škodovej komisie zamestnávateľa zo dňa 15. decembra 2015 pracovný úraz bol zapríčinený nedostatočnou pozornosťou žalobkyne a z toho dôvodu jej miera zavinenia na vzniku pracovného úrazu bola určená v rozsahu 5 %. Dňa 14. septembra 2016 bol pobočke doručený email od zamestnávateľa, z ktorého vyplýva, že pracovná náplň popísaná v pracovnej zmluve zo dňa 03. decembra 2003 uzatvorenej medzi zamestnávateľom a poškodenou je štandard zmluvy, ďalej zamestnávateľ uviedol, že poškodená pracovala na oddelení opráv, kde mala na starosti opravu chybné vyrobených tlmičov, išlo o sedavé zamestnanie, pri práci ktorej sa nepoužívajú žiadne stroje a iné prístroje, ide o manuálnu zručnosť (práca rukami). Žalobkyňa nepracovala na zmeny, mala 8-hodinovú pracovnú dobu, táto práca nie je hodnotená ako práca v riziku, žiaden prach a hlučnosť. Zamestnávateľ dňa 18. októbra 2016 oznámil žalovanej, že žalobkyňa neustále sedí na pracovnej stoličke a rukami vykonáva činnosť - opravu tlmičov do pračiek, okrem toalety a prestávky pri práci nemusí nikam chodiť, nakoľko ostatné pracovné záležitosti zabezpečuje vozičkár - skladník, pričom profesigram bol konzultovaný s manažérmi zamestnávateľa, ako aj s koordinátormi výroby.

3. V lekárskej správe zo dňa 11. novembra 2016 posudková lekárka pobočky zdokumentovala výsledky lekárskeho vyšetrenia zdravotného stavu žalobkyne, ktorá vznikom pracovného úrazu zo dňa 20. septembra 2014 utrपela poranenie oboch dolných končatín, transmetatarzálnu amputáciu prstov ľavej nohy, devastačné poranenie kolena a predkolena pravej nohy, boli u nej vykonané opakované rekonštrukčné operácie. Následne poškodená absolvovala dlhodobú chirurgickú a rehabilitačnú liečbu. Podľa posledného vyšetrenia v ambulancii plastickej chirurgie zo dňa 25. augusta 2016 a zo dňa 30. septembra 2016, sú u nej prítomné tri menšie defekty na plante ľavej nohy, a plánovaná mikrochirurgická operácia. Posudková lekárka pobočky vyšetrením žalobkyne zistila, že defekty sú suché, bez sekrécie a jej stav možno považovať za stabilizovaný. Žalobkyňa je odo dňa 24. júla 2015 invalidná, s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v rozsahu 50 %, keď invalidita u poškodenej vznikla v dôsledku predmetného pracovného úrazu. Podľa pracovnej náplne (profesiogramu) žalobkyňa vykonávala opravu chybné vyrobených tlmičov, prácu vykonávala rukami v sede na pracovnej stoličke, počas zmeny nemusela nikam chodiť, len na toaletu a prestávku pri práci, prevažnú časť práce - 90 % pracovnej činnosti sedí, pracuje rukami, ktoré má zdravé, asi 10 % práce súvisí s chôdzou. Záverom posudková lekárka poznamenala, že žalobkyňa môže vykonávať doterajšiu prácu a na základe objektívnych vyšetrení hodnotila jej pokles pracovnej schopnosti v rozsahu 10 %, čím jej nárok na úrazovú rentu nevznikol.

4. Dňa 19. decembra 2016 bol pobočke žalovanej doručený od zamestnávateľa list, v ktorom uviedol, že pred vznikom pracovného úrazu zo dňa 20. septembra 2014, okrem popisu práce, ktorý už zaslal, uviedol, že žalobkyňa tiež odvážala asi tak približne jedenkrát denne malé množstvá opravených tlmičov k výrobným linkám s tým, že táto činnosť sa zredukovala a vykonáva sa už iba vo výnimočných prípadoch.

5. Posudková lekárka žalovanej v Lekárskej správe zo dňa 16. novembra 2017 uviedla, že poškodená bola bezprostredne po úraze privezená na Oddelenie centrálneho príjmu do nemocnice v Poprade, kde po nevyhnutnej príprave bola urgentne operovaná s ošetrením devastačných poranení oboch dolných končatín. Krvné straty boli okamžite hradené roztokmi kryštaloïdov, koloidov a krvnými transfúziami. Po operácii bola u poškodenej ponechaná analgeticko - sedatívna liečba. Príznaky hypovolemického šoku už neboli prítomné, ani ďalšia hemosubstitúcia nebola potrebná. Dňa 22. septembra 2014 bola žalobkyňa plne obehovo stabilizovaná, bez príznakov akéhokoľvek šoku, perorálny príjem bol bez ťažkostí. Žalobkyňa bola druhý deň po pracovnom úraze preložená na oddelenie úrazovej chirurgie, kde boli vykonané ďalšie liečebné a vyšetrovacie metódy. V piaty deň po pracovnom úraze bola preložená na kliniku Plastickej a rekonštrukčnej chirurgie do Nemocnice Šaca, kde po prijíme bolo konštatované, že na pravej nohe sú rany kľudné a vyžadujú len konzervatívnu liečbu. Na ľavej nohe boli prítomné kožné nekrózy so zápalovou aktivitou. Posudková lekárka uviedla, že v súhrne diagnóz je uvedené, že žalobkyňa v minulosti v rámci úrazu prekonala hemoragicko-traumatický šok, ktorý je už v súčasnosti bez akýchkoľvek príznakov, nie je dokumentovaná ani epilepsia, prípadne zmienka o tom, že žalobkyňa v čase týchto vyššie uvedených hospitalizácií mala akýkoľvek epileptický záchvat, v neurologickom

vyšetrení je zmienka o poslednom epileptickom záchvate žalobkyne z mája 2013, a údajne podľa jej subjektívnych údajov mala epileptický záchvat aj v auguste 2014, ktorý však nikto nevidel, a ani nezaznamenal. Podľa posledných vyšetrení z plastickej chirurgie zo dňa 25. augusta 2016 a zo dňa 30. septembra 2016 boli u žalobkyne prítomné ešte tri menšie defekty na plante ľavej nohy s plánovanou mikrochirurgickou operáciou, pričom jej stav možno považovať za stabilizovaný. Z predloženého profesiogramu bolo zistené, že práca žalobkyne počas 8-hodinovej pracovnej doby vyžaduje manuálnu zručnosť, nepracuje na zmeny, práca nie je hodnotená ako práca v riziku, pri práci nie je prach ani hlučnosť, pričom žalobkyňa prakticky počas celej pracovnej doby sedí na stoličke, nemusí nikde chodiť (len na toaletu a prestávku), ostatné pracovné záležitosti zabezpečuje vozičkář - skladník. Z analýzy pracovných činností teda vyplynulo : 8-hodinový pracovný čas = 100 %, 7 hodín pracovný výkon = 90 %, 1 hodina - potrebná chôdza na iné činnosti = 10 %. Posudková lekárka poukázala na to, že žalobkyňa máva epileptické záchvaty od útleho detstva, t.j. nie sú následkom pracovného úrazu. Podľa aktuálnej správy máva žalobkyňa cca jedenkrát ročne GM, a tzv. malé záchvaty nie sú dokumentované, ide len o subjektívny jej údaj. Hypovolemický (strata tekutín) a hemoragicko - traumatický (strata krvi a prítomnosti bolesti) šok bol u žalobkyne dokumentovaný len v akútnom štádiu pracovného úrazu, s okamžitou úpravou po podaní medikamentov v rámci urgentne prevedenej operácie, bez zanechania akýchkoľvek následkov. Údaj o prekonaní tohto stavu je štandardným postupom pri dokumentovaní diagnóz v lekárskej správe, nemá žiadny vplyv na zdravotný stav. Epilepsia v rámci pracovného úrazu nebola zaznamenaná, a následné neurologické kontroly nedokumentujú zvýšenú frekvenciu epileptických záchvatov typu GM v súvislosti s prekonaným pracovným úrazom. Parestézie v oblasti dolných končatín podľa prevedených odborných vyšetrení sú v kombinácii s dokázanými degeneratívnymi zmenami v krížovej časti chrbtice, ktoré tiež nie sú v dôsledku pracovného úrazu zo dňa 20. septembra 2014. Ileofoemorálna trombóza bola zistená ako dôsledok zníženej mobility počas hospitalizácie (nie v dôsledku pracovného úrazu zo dňa 20. septembra 2014), a poškodená bola promptne liečená bez akýchkoľvek následkov. Pretrvávajúcu zvýšenú únavu žalobkyne nemožno stotožniť s následkami pracovného úrazu zo dňa 20. septembra 2014, keďže poranenia, ako aj akútny stav (zvýšená strata krvi a tekutín, bolestivosť) v čase vzniku pracovného úrazu zo dňa 20. septembra 2014, bol kompletne stabilizovaný množstvom lekárskeho intervencií. Poškodenej nutkanie na zvracanie a bolesti hlavy v poslednom čase (tri roky po pracovnom úraze), nie je možné hodnotiť na účely úrazovej renty, nakoľko tieto somatické prejavy, by mali byť predmetom odborných vyšetrení. V závere posudková lekárka konštatovala, že nie je dôvod na zmenu v hodnotení zdravotného stavu na účely úrazovej renty, t.j. miera poklesu pracovnej schopnosti u žalobkyne je v rozsahu 10 %.

6. Podľa názoru krajského súdu žalobné námietky žalobkyne sú nedôvodné. Pri posudzovaní miery poklesu pracovnej schopnosti na účely úrazovej renty posudkový lekár vychádzal z náplne práce, pričom dával do súvislosti vplyv následkov poškodenia zdravia s pracovným úrazom na výkon doterajšej činnosti žalobkyne. Do konania bol zamestnávateľom žalobkyne dňa 14. septembra 2016 doložený profesiogram, z ktorého vyplýva, že žalobkyňa „pracovala na oddelení opráv... ide o sedavé zamestnanie... vyžaduje sa tam manuálna zručnosť (práca rukami)“, pričom dňa 18. októbra 2016 zamestnávateľ doplnil profesiogram v zmysle, že ... „zamestnankyňa neustále sedí na pracovnej stoličke a rukami vykonáva činnosť... v prípade potreby ísť na toaletu chodí. Ostatné pracovné záležitosti zabezpečuje vozičkář, skladník, zamestnankyňa nemusí nikam chodiť.“ Pracovné činnosti žalobkyne boli hodnotené komplexne tak, že bola zhodnotená schopnosť žalobkyne pracovať s rukami (oprava chybné vyrobených tlmíčov), schopnosť narábania so strojmi („nepoužívajú sa tam žiadne stroje a iné prístroje“), ako aj potreba chôdze žalobkyne za účelom plnenia zamestnávateľom zadaných pracovných úloh („zamestnankyňa neustále sedí“). Rovnako tak nemožno opomenúť skutočnosť, že všetky pracovné činnosti s výnimkou práce žalobkyne, t.j. oprava tlmíčov do pračiek zabezpečuje samotný zamestnanec, tzv. vozičkář. Opak tvrdený žalobkyňou v žalobe nebol nijakým spôsobom preukázaný.

7. Na pojednávaní dňa 31. januára 2019 žalobkyňa uviedla, že v súčasnosti je schopná vykonávať prácu len na skrátený pracovný čas 3 - 4 hodiny denne, vykonáva výlučne len administratívnu prácu, lebo prácu, ktorú vykonávala predtým, vykonávať nemôže. Po úraze má prísny zákaz ísť na halu, robí administratívnu prácu, nahadzuje veci do počítača, všetko jej nosia z haly, nesmie vyjsť z kancelárie von. Opätovne nesúhlasila s profesiogramom, lebo tam bolo povedané, že na halu išla len vtedy, keď išla

na toaletu a na desiatu, ale realita bola iná. Poukázala, že nemôže už robiť prácu pred úrazom, pretože je tam amputácia ľavej nohy, aj pravá noha bola zasiahnutá, ako aj celá jej mobilita. Teraz pracuje 20 hodín týždenne, má stratu na zárobku, hrubý mesačný zárobok 300,- eur.

8. Krajský súd poukázal na to, že zamestnávateľ dňa 16. októbra 2017 uzavrel so žalobkyňou dodatok č. 10 k pracovnej zmluve zo dňa 03. decembra 2003, ktorý však nemá automaticky za následok stanovenie 100 % miery poklesu pracovnej schopnosti. Miera poklesu pracovnej schopnosti na účely úrazovej renty sa posudzuje vždy vo vzťahu k doteraz vykonávanému pracovnému zaradeniu, na čo nemá preradenie na iné pracovné miesto vplyv. Z predmetného dodatku nevyplýva ani dôvod jeho uzavretia.

9. V priebehu odvolacieho konania bolo preukázané, že žalobkyňa od detstva trpí epileptickými záchvatmi, pričom posledná dokumentovaná zmienka o epileptickom záchvate je z mája 2013, aj keď žalobkyňa subjektívne udáva august 2014. Podľa kontrolných neurologických vyšetrení zo dňa 4. apríla 2016 a dňa 8. júla 2016 je možné konštatovať, že následkom pracovného úrazu zo dňa 20. septembra 2014 nebola zdokumentovaná zvýšená frekvencia epileptických záchvatov. Navyše takéto ochorenie je možné hodnotiť nie na účely úrazovej renty, ale na účely invalidného dôchodku, nakoľko žalobkyňa trpí epilepsiou od útleho detstva. Taktiež subjektívny pocit parestézie žalobkyne nemôže byť hodnotený na účely úrazovej renty, nakoľko aj keď sa rádiodiagnostickým vyšetrením potvrdila mierna protrúzia intervertebrálneho disku v oblasti L5/S1, jedná sa o skoliózu chrbtice, ktorá nie je následkom pracovného úrazu zo dňa 20. septembra 2014, ale následkom degeneratívnych zmien.

10. O trovách konania krajský súd rozhodol v súlade s § 167 ods. 1 v spojení s § 168 SSP tak, že účastníkom konania nárok na náhradu trov konania nepriznal, a to s poukazom na to, že žalobkyňa nebola v konaní úspešná a ani nebol naplnený ani dôvod uvedený v § 168 SSP.

II.

Kasačná sťažnosť

11. Proti rozsudku krajského súdu podala žalobkyňa v zákonnej lehote kasačnú sťažnosť s poukazom na § 440 ods. 1 písm. f) a g) SSP. Uviedla v nej, že dňa 23. augusta 2016 podala žiadosť o priznanie úrazovej renty v zmysle § 88 zák. č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zák. č. 461/2003 Z.z.“), ktorou žiadala priznať úrazovú dávku z dôvodu utrpenia pracovného úrazu dňa 20. septembra 2014 v areáli spoločnosti C.I.M.A. Slovakia, s.r.o. K predmetnému pracovnému úrazu došlo tak, že pri prechádzaní od linky na kompletizáciu tmičov č. 11 na pracovisko opráv tmičov, došlo k stretu žalobkyne s vysokozdvížnym vozíkom s prídavným zariadením na manipuláciu s práčkami a spôsobeniu mnohopočetných poranení. Žalobkyňa pri tomto úraze utrpela krvácanie do hrudníka, hlbokú ranu dolnej končatiny vpravo, odňatie ľavej nohy (amputácia Usfrankovho kĺbu), tržné rany na pravom a ľavom predkolení, popáleniny II. a III. stupňa a hemoragický šok. Uvedené zranenia zanechali na zdravotnom stave žalobkyne trvalé poškodenia zdravia, a to stratu chodidla v Lisfrancovom kĺbe, rozsiahle plošné jazvy po poraneniach, obmedzenie pohyblivosti členkového kĺbu ľahkého stupňa a ďalšie.

12. Žalovaná rozhodnutím č. 57017-5/2016-BA zo dňa 2. januára 2017 rozhodla, že žalobkyňa nemá nárok na úrazovú rentu, pričom v odôvodnení poukázala na príslušné ustanovenia zák. č. 461/2003 Z.z., ako aj na to, že pri posudzovaní miery poklesu pracovnej schopnosti sa zohľadňuje stupeň funkčného postihnutia organizmu následkom pracovného úrazu, pracovná náplň na základe profesiogramu pracovného zaradenia, percento pracovných úkonov popísaných v profesiograme, ktoré môže poškodený s daným funkčným postihnutím vykonávať, skutočnosť, či bol poškodený preradený na výkon inej práce z dôvodu pracovného úrazu a možnosť ďalšieho uplatnenia u zamestnávateľa. Pri posudzovaní miery poklesu pracovnej schopnosti posudkový lekár vykonávajúci lekársku posudkovú činnosť neskúma pokles pracovných schopností voči všetkým pracovným zaradeniam, ktoré by mohol poškodený vykonávať, ale len voči jednému, doterajšiemu pracovnému zaradeniu, v ktorom vznikol pracovný úraz alebo choroba z povolania. Podľa lekárskej správy Sociálnej poisťovne, pobočka Poprad, vystavenej dňa 11. novembra 2016 bol u žalobkyne zistený pokles pracovnej schopnosti v rozsahu 10

%, v dôsledku čoho nespĺňa v zmysle § 88 zák. č. 461/2003 Z.z. podmienku nároku na úrazovú rentu. Podľa žalovanej žalobkyňa u zodpovedného zamestnávateľa pracovala doteraz ako operátor výroby, robotníčka na kompletizácii a kontrole výrobkov, kde kompletizovala jednotlivé diely výrobkov na ručných automatických strojoch. Až 90 % pracovnej náplne na pracovnej pozícii žalobkyne malo spočívať v sedavej práci na pracovnej stoličke a len v rozsahu 10 % sa malo jednať o prácu s potrebou chôdze. Predmetné rozhodnutie bolo potvrdené napadnutým rozhodnutím žalovanej.

13. V spracovanej genéze veci žalovaná stručne poukázala na predložený profesiogram, z ktorého vyplýva, že práca žalobkyne počas 8-hodinovej pracovnej doby vyžaduje manuálnu zručnosť a prakticky počas celej pracovnej doby sedí na stoličke. Je nesporné, že žalovaná vychádzala pri svojom posúdení miery poklesu pracovnej schopnosti prakticky len z profesiogramu, ktorý jej poskytol zamestnávateľ žalobkyne a podľa ktorého len 10 % z pracovného času žalobkyne bolo spojené s chôdzou, pričom zvyšok pracovného času vykonávala len manuálne činnosti s rukami a v sede. Na základe toho potom žalovaná čisto mechanicky zhodnotila, že nakoľko má žalobkyňa ruky zdravé, jej pokles pracovnej schopnosti vo vzťahu k doteraz vykonávaným činnostiam pri jej pracovnom zaradení zodpovedá miere 10 %. Nemožno opomenúť, že profesiogram, z ktorého žalovaná vychádzala, bol určený jednostranne zamestnávateľom. Žalovaná pri hodnotení profesiogramu neodôvodnene odmietla zohľadniť vyjadrenia žalobkyne, podľa ktorých profesiogram nezohľadňuje pravdivo povahu a spôsob výkonu jednotlivých pracovných činností v pracovnom zaradení žalobkyne.

14. Žalobkyňa s poukazom na § 209 ods. 1 a 4 zák. č. 461/2003 Z.z. vyjadrila presvedčenie, že vydané rozhodnutia žalovanej nezodpovedajú skutočnému a zákonnému stavu vecí pre existenciu ďalších skutočností, ktoré v konaní neboli odstránené, pretože sa nimi žalovaná nezaoberala, čím si nespĺnila vlastnú procesnú povinnosť na obstaranie potrebných podkladov na rozhodnutie a na riadne zistenie skutočného stavu vecí. Žalobkyňa pritom v konaní jasne tvrdila, že profesiogram zostavený zamestnávateľom nie je pravdivý, nakoľko výkon činností spojených s plnením pracovných povinností v jej pracovnom zaradení pred pracovným úrazom vyžadoval pravidelnú chôdzu a mobilitu po pracovnej hale prakticky počas celodennej pracovnej náplne. Žalobkyňa pri ústnom pojednávaní dňa 16. novembra 2017 poukázala na to, že od začiatku jej pracovnej zmeny o 06:00 hod. musela neustále pri svojej práci sama zabezpečovať všetky náhradné súčiastky, ktoré potrebovala ku svojej práci a žiadni vodiči jej tieto súčiastky neprinášali, čo znamená, že zamestnávateľ žalovanej poskytol zavádzajúce údaje, skreslený profesiogram.

15. Nesúlad tvrdení v profesiograme potvrdzuje aj dodatok č. 10 k pracovnej zmluve zo dňa 03. decembra 2003, s platnosťou od 01. novembra 2017, ktorej podpis žalobkyne navrhol jej zamestnávateľ a vyžiadala si to konkrétna situácia v dôsledku zdravotného stavu. V uvedenom dodatku zamestnávateľ ponúkol žalobkyne zmenu druhu práce, s diametrálne odlišnou pracovnou náplňou a s úplne inou dĺžkou pracovného času, a to výkon práce Pomocného administratívneho pracovníka, ktorá spočívala v evidencii výkonov zamestnancov do programu a dodržiavanie ďalších pokynov nadriadeného súvisiacich s prácou, a to v rozsahu 20 hodín týždenne. Uvedené tiež preukazuje, že žalobkyňa nie je schopná vykonávať prácu vo svojom predchádzajúcom pracovnom zaradení a že profesiogram predložený zamestnávateľom nie je objektívny.

16. Žalobkyňa tvrdila, že jej doterajšie pracovné zaradenie vyžadovalo neustálu mobilitu po pracovnej hale, čo je pri jej súčasnom zdravotnom stave a zanechaných trvalých následkoch, kedy je odkázaná na pohyb za pomoci dvoch francúzskych bariel s veľkými ťažkosťami, absolútne neprípustné. Nehovoriac aj o tom, že vzhľadom na existujúce technológie v hale takýto pohyb žalobkyne môže byť príčinou aj iných poškodení na zdraví alebo zdraví iných osôb. Z uvedených dôvodov je miera poklesu pracovnej schopnosti stanovená žalovanou nesprávna a v rozpore s § 88 ods. 3 zák. č. 461/2003 Z.z.

17. Podľa názoru žalobkyne bolo povinnosťou žalovanej okrem preskúmania profesiogramu hodnotiť aj jej celkový zdravotný stav, postihnutie funkcií orgánov alebo telesných systémov, ale aj dlhodobé postihnutie (vplyv) liečby, rozsah zachovaných funkčných schopností (funkčný staging) a schopnosť vykonávať denné aktivity už od začiatku zdravotných ťažkostí, pre ktoré žalovaná disponuje dostatk

odborných nálezov. Má tu byť aj ohodnotenie nežiadúcich účinkov liečby, či využitie podporných prípravkov, pretože dopad na pracovnú schopnosť nemá iba funkčné postihnutie následkom ochorenia či úrazu a pretrvávajúcich zdravotných ťažkostí a zanechaných následkoch na zdraví. Žalobkyňa v tejto súvislosti poukázala na závery Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, a to v rozsudku sp. zn. 9So/120/2008, v Zbierke súdnych rozhodnutí a stanovísk Slovenskej republiky publikovanom pod č. R 37/2010: „Na účely úrazovej renty však nie je podstatné posúdenie zhoršenia zdravotného stavu, ale posúdenie poklesu pracovnej schopnosti, t.j. schopnosti vykonávať doterajšie zamestnanie.“ a v rozsudku zo 16. februára 2010, sp. zn. 4Sžso/44/2009, publikovanom v Zbierke súdnych rozhodnutí a stanovísk Slovenskej republiky pod R 107/2011: „Pri posudzovaní nároku na úrazovú rentu nie je pre záver o poklese pracovnej schopnosti rozhodujúce len posúdenie zhoršenia zdravotného stavu, ale treba posúdiť aj vplyv takéhoto zhoršenia na pokles pracovnej schopnosti vykonávať doterajšie zamestnanie.“

18. Posudkové závery žalovanej nemôžu obstať, pretože sú arbitrárne bez najmenej známky poznania celkovej „technickej“ a technologickej manipulácie pri výkone pracovnej činnosti. Poznanie dennej aktivity postihnutej osoby je nevyhnutné aj podľa Medzinárodnej klasifikácie funkčných schopností, dizability a zdravia (MKF) Svetovej zdravotníckej organizácie (SZO), ktorej zásady sú pretransformované aj do zák. č. 461/2003 Z.z. Preto hodnotenie kapacity - výkonnosti konkrétnej osoby - (u žalobkyne) strata schopnosti jednotlivca vykonať úlohu alebo čin, je podľa MKF určovaná ako najvyššia možná schopnosť fungovania, ktorú osoba môže dosiahnuť v danej doméne v danom okamihu, pretože výkon a kapacita - výkonnosť, určujú mieru úrovne zdravia, resp. závažnosť postihnutia.

19. Na základe nesprávneho stanovenia miery poklesu pracovnej schopnosti následne žalovaná nesprávne rozhodla o tom, že žalobkyňa nemá nárok na úrazovú rentu. Z vykonaného dokazovania, tvrdení žalobkyne, predložených listín bolo nepochybné, že tvrdenia žalovanej nevyjadrujú skutočný a pravdivý stav. Žalobkyňa považuje závery žalovanej aj za diskriminačné, pretože v celom konaní bol dostatok dôkazov o jej trvalých následkoch na zdraví, bola preukázaná aj nutnosť preradenia na výkon inej pracovnej činnosti (Dohoda o zmene pracovnej náplne). Zo základných zásad správneho konania vyplýva povinnosť rozhodovania v rovnakých veciach rovnako, v podobných veciach podobne. Žalovaná, ale aj posudzujúci posudkový lekár by mal vziať v úvahu to, že úrazová renta nahrádza stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti. K tvrdenému diskriminačnému konaniu žalovanej (rozpor so základnými zásadami správneho konania) žalobkyňa predložila dva rozsudky, ktorými žalobkyňa preukazuje, že žalovaná poškodeným poskytla 100 % PPS pri chorobe z povolenia, teda pri poškodení zdravia, ale bez „väčšieho“ somatického poškodenia. Uvedenými rozsudkami je tak preukázané, že žalovaná porušuje zásadu, aby v rozhodovaní o skutkovo zhodných alebo podobných prípadoch nevznikali neodôvodnené rozdiely. Žalovaná teda jednotu obsahu predchádzajúcich tvrdení nerešpektuje, porušuje zákon. Uvedené súčasne znamená, že od žalovanej ako verejnoprávnej inštitúcie sa očakáva zákonný postup.

20. Odôvodnenie preskúmaného rozhodnutia nespĺňa kritériá uvedené v § 209 zák. č. 461/2003 Z.z. Obdobne pochybil aj krajský súd, keď sa vyhol odpovediam na žalobkyňou nastolenú argumentáciu smerujúcu proti neobjektívnemu profesiogramu. Preto je žalovaná odkázaná na opakovanie námietok v kasačnom konaní. Krajský súd v celom rozsahu prisvedčil tvrdeniam žalovanej a prehliadol opakované tvrdenia žalobkyne, že profesiogram je zavádzajúci a neobjektívny. Ešte závažnejším pochybením je prehliadanie skutočností o možnostiach a schopnostiach doterajšieho výkonu práce, pretože žalobkyňa považuje § 88 zák. č. 461/2003 Z.z. za kogentné ustanovenie, podľa ktorého jej doterajší výkon práce nemôže byť zamieňaný s inou prácou.

21. Na základe uvedeného žalobkyňa navrhla, aby kasačný súd napadnutý rozsudok krajského súdu zmenil tak, že zruší napadnuté rozhodnutie žalovanej v spojení s prvostupňovým rozhodnutím a vráti jej vec na ďalšie konanie, alternatívne napadnutý rozsudok zruší a vráti vec krajskému súdu na ďalšie konanie. Zároveň žiadala priznať nárok na náhradu trov konania a trov kasačného konania.

III.

Vyjadrenie ku kasačnej sťažnosti

22. Žalovaná vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti uviedla, že v plnej miere súhlasí s právnym názorom krajského súdu uvedeným v napadnutom rozsudku.

23. Posudzovanie zdravotného stavu na účely sociálnych dávok je vždy medicínska záležitosť, právomoc určovať percentuálnu mieru poklesu pracovnej schopnosti vykonávať zákona v zmysle § 153 zák. č. 461/2003 Z.z. jednoznačne zveril výlučne posudkovým lekárom Sociálnej poisťovne.

24. Žalovaná uviedla, že aj keď došlo následkom pracovného úrazu zo dňa 20. septembra 2014 k devastačným poraniam končatiny žalobkyne, tieto nie sú podľa doloženého profesiogramu, ktorý je žalovaná v zmysle rozhodovacej činnosti NS SR povinná rešpektovať, rozhodujúce pre stanovenie vyššieho percenta poklesu pracovnej schopnosti na účely úrazovej renty. Uvedené poškodenia je možné hodnotiť v rámci iných dávok úrazového poistenia, ako napríklad bolesť.

25. Vzhľadom na uvedené žalovaná navrhla, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť zamietol ako nedôvodnú a nepriznal žalobkyni náhradu trov konania.

IV.

Posúdenie veci kasačným súdom

26. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd kasačný (§ 438 ods. 2 SSP) postupom podľa § 452 ods. 1 SSP v spojení s § 439 SSP preskúmal prípustnosť kasačnej sťažnosti a po zistení, že kasačnú sťažnosť podala sťažovateľka včas (§ 443 ods. 2 písm. a/ SSP), preskúmal napadnutý rozsudok spolu s konaním, ktoré predchádzalo jeho vydaniu a jednohlasne (§ 464 v spojení s § 139 ods. 4 SSP) dospel k záveru, že kasačná sťažnosť je opodstatnená.

27. Kasačný súd rozhodol bez nariadenia pojednávania (§ 455 SSP) s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu SR. Rozsudok bol verejne vyhlásený 29. júla 2020 (§ 137 ods. 4 SSP v spojení s § 452 ods. 1 SSP).

28. Podľa § 2 ods. 1 a 2 SSP, v správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom. Každý, kto tvrdí, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli porušené alebo priamo dotknuté rozhodnutím orgánu verejnej správy, opatrením orgánu verejnej správy, nečinnosťou orgánu verejnej správy alebo iným zásahom orgánu verejnej správy, sa môže za podmienok ustanovených týmto zákonom domáhať ochrany na správnom súde.

29. Podľa § 438 ods. 1 SSP kasačnou sťažnosťou možno napadnúť právoplatné rozhodnutie krajského súdu.

30. Podľa § 454 SSP na rozhodnutie kasačného súdu je rozhodujúci stav v čase právoplatnosti napadnutého rozhodnutia krajského súdu.

31. Podľa § 462 ods. 1 SSP, ak kasačný súd po preskúmaní zistí dôvodnosť kasačnej sťažnosti, rozhodne o zrušení napadnutého rozhodnutia a podľa povahy vráti vec krajskému súdu na ďalšie konanie alebo konanie zastaví, prípadne vec postúpi orgánu, do ktorého pôsobnosti patrí.

32. Úlohou správneho súdu v predmetnej veci bolo posúdiť existenciu zákonných podmienok, odôvodňujúcich vydanie rozhodnutia žalovaného správneho orgánu, ktorým v spojení s prvostupňovým rozhodnutím bolo rozhodnuté s konečnou platnosťou v rámci administratívneho konania o zamietnutí žiadosti žalobkyne, ktorou sa domáhala priznania úrazovej renty.

33. Podľa § 139 ods. 2 SSP v odôvodnení rozsudku uvedie správny súd stručný priebeh administratívneho konania, stručné zhrnutie napadnutého rozhodnutia, podstatné zhrnutie argumentov žalobcu a vyjadrenia žalovaného, prípadne ďalších účastníkov, osôb zúčastnených na konaní a zainteresovanej verejnosti, posúdenie podstatných skutkových tvrdení a právnych argumentov, prípadne

odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Ak správny súd zruší rozhodnutie orgánu verejnej správy a vráti mu vec na ďalšie konanie, je povinný v odôvodnení rozsudku uviesť aj to, ako má orgán verejnej správy vo veci ďalej postupovať. Správny súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

34. Podstata základného práva na súdnu a inú právnu ochranu plynúca z čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky je založená na tom, že každý sa môže domáhať ochrany svojich práv na nezávislom a nestrannom súde. Tomuto právu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktorú tento článok ústavy vykonáva.

35. Výklad a aplikácia zákonov je výlučným právom všeobecných súdov, pričom tento výklad nesmie byť arbitrárny a musí byť náležite odôvodnený. V tomto zmysle, rovnako aj každé rozhodnutie súdu musí byť odôvodnené a musí byť z neho dostatočne zrejmé, na základe čoho súd dospel ku konkrétnym záverom tvoriacim základnú obsahovú štruktúru odôvodnenia rozhodnutia.

36. Štruktúra odôvodnenia rozsudku je v priamej spojitosti so základným právom na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Ak súd pri odôvodňovaní svojho rozhodnutia nepostupuje spôsobom, ktorý záväzne určuje § 139 ods. 2 SSP, dochádza nielen k tomu, že rozhodnutie je nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov alebo pre ich nezrozumiteľnosť, ale aj k tomu, že základné právo na súdnu ochranu nie je naplnené reálnym obsahom. Odôvodnenie rozhodnutí dovoľuje účastníkom konania posúdiť, ako súd v ich veci vyložil a aplikoval príslušné procesné predpisy a akými úvahami sa spravoval pri svojom rozhodovaní o veci samej. Riadne odôvodnenie rozhodnutia súdu tvorí súčasť spravodlivého súdneho procesu a zodpovedá základnému právu na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (nález Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. II. ÚS 6/03 zo dňa 13. marca 2003).

37. Kasačný súd v súvislosti s problematikou odôvodnenia súdneho rozhodnutia zároveň poukazuje na Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 825/2016 zo dňa 28. februára 2017, v ktorom ústavný súd konštatoval, že právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho konania, čo jednoznačne vyplýva z ustálenej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. Judikatúra tohto súdu síce nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - A, s. 12, § 29, Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - B, Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

38. Rovnako Ústavný súd Slovenskej republiky už vyslovil, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03).

39. Nedostatok riadneho odôvodnenia rozhodnutia je porušením práva účastníka na spravodlivé súdne konanie, lebo sa mu tým odníma možnosť náležite skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia prípadných opravných prostriedkov a teda možnosť riadne konať pred súdom. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

40. Po dôkladnom preskúmaní kasačnou sťažnosťou napadnutého rozsudku, kasačný súd konštatoval, že krajský súd svoje rozhodnutie náležitým a dostatočne presvedčivým spôsobom neodôvodnil, keď sa dôsledne nevysporiadal s námietkami žalobkyne obsiahnutými v správnej žalobe. Žalobkyňa namietala, že profesiogram poskytnutý jej zamestnávateľom bol určený jednostranne, pričom žalovaná pri hodnotení profesiogramu odmietla zohľadniť vyjadrenia žalobkyne, podľa ktorých profesiogram nezohľadňuje pravdivo povahu a spôsob výkonu jednotlivých pracovných činností v pracovnom zaradení žalobkyne. Žalobkyňa už v konaní pred žalovanou tvrdila, že profesiogram nie je pravdivý, nakoľko výkon činností spojených s plnením pracovných povinností pred pracovným úrazom vyžadoval pravidelnú chôdzu a mobilitu po pracovnej hale počas celodennej pracovnej náplne. Žalobkyňa pri ústnom pojednávaní dňa

16. novembra 2017 poukázala na to, že od začiatku jej pracovnej zmeny o 06:00 hod. musela neustále pri svojej práci sama zabezpečovať všetky náhradné súčiastky, ktoré potrebovala ku svojej práci a vozičkári jej tieto súčiastky neprinášali.

41. Neušlo tiež pozornosti kasačného súdu, že krajský súd uviedol, že opak tvrdený žalobkyňou v žalobe vo vzťahu k profesiogramu nebol nijakým spôsobom preukázaný, pričom žalobkyňa na pojednávaní dňa 31. januára 2019 navrhla k dôvodom uvedeným v žalobe vypočúť svedka p. V., keď krajský súd sa týmto návrhom na vypočutie svedka nezaoberal.

42. Kasačný súd vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti rozsudok krajského súdu podľa § 462 ods. 1 SPP zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. V ďalšom konaní krajský súd bude postupovať v naznačenom smere, vec opätovne prejedná a svoje rozhodnutie aj náležite a presvedčivo odôvodní. V súlade s § 469 SSP je viazaný právnym názorom kasačného súdu.

43. V novom rozhodnutí rozhodne znovu aj o náhrade trov konania, vrátane trov kasačného konania (§ 467 ods. 3 SPP).

44. Tento rozsudok kasačného súdu bol prijatý pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.